Категорія “забруднення”. Основні антропогенні джерела забруднення навколишнього середовища. Види забруднення.

Вербівська Наталія Миколаївна, вчитель біології Шполянського навчально-виховного комплексу «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №3-гімназія» Шполянської районної ради Черкаської області

Забруднення — це зміна якості навколишнього середовища, що призводить до негативних наслідків.

Розрізняють природні й антропогенні забруднення. Природне виникає в результаті природних причин - виверження вулканів, землетрусів, катастрофічних повеней, пожеж.

Антропогенне забруднення — результат людської діяльності.

У наш час загальна потужність джерел антропогенного забруднення в багатьох випадках перевершує потужність природних. Природні джерела нітроген оксиду викидають 3О млн. т. на рік, а антропогенні — 35-50 млн. т.; двоокису сульфуру, відповідно, 3О і понад 150 млн. т. У результаті діяльності людини свинцю потрапляє в біосферу в 10 разів більше, ніж у процесі природних забруднень.

Забруднення поділяють за масштабами на такі види:

- глобальні (планетарні): озонові дірки, кислотні дощі, парниковий ефект, підвищення рівня радіації і забруднення Світового океану;

- регіональні: забруднення окремих частин країни, басейну окремої річки, моря;

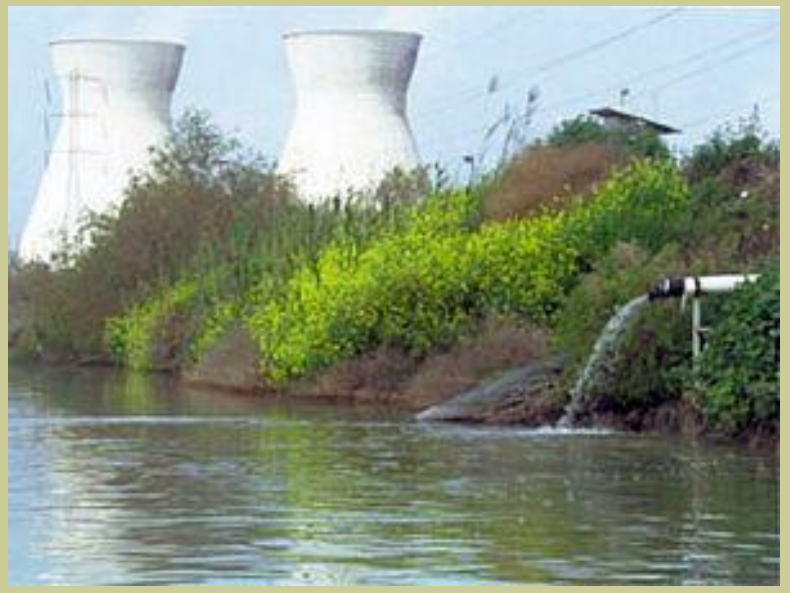

- локальні: невеликих масштабів від локальних джерел забруднення: вихлопна труба конкретного автомобіля, викид газоподібних чи твердих відходів окремого підприємства.

- параметричне забруднення, пов'язане зі зміною якісних параметрів навколишнього середовища (параметр навколишнього середовища — одна з його властивостей, наприклад, рівень шуму, радіації, освітленості тощо);

- стаціально-деструкційне забруднення (стація — місце існування популяції, деструкція — руйнування) являє собою зміну ландшафтів та екологічних систем у процесі природокористування.

- біоценотичне забруднення, що полягає у впливі на склад і структуру популяції живих організмів.

До основних антропогенних факторів розвитку екологічної кризи в Україні належать передусім великі промислові комплекси — ненажерливі споживачі сировини, енергії, води, повітря, земельних просторів і водночас найпотужніші джерела практично всіх видів забруднень.

Серед цих об'єктів найнебезпечнішими забруднювачами довкілля є металургійні, хімічні, нафтопереробні й машинобудівні заводи, кар'єри та збагачувальні фабрики, деякі військові підприємства.

Для наших сільськогосподарських районів найхарактернішим є забруднення природних вод і ґрунтів пестицидами й мінеральними добривами. Щорічні надходження їх на поля України сягають за 90 тис. т і 4,5 млн. т відповідно.

Сильно забруднюють довкілля об'єкти енергетики, передусім ТЕЦ і ГЕС. Поглинаючи величезну кількість нафтопродуктів, газу й вугілля, вони викидають в атмосферу мільйони кубометрів шкідливих газів, аерозолей і сажі, захаращують сотні гектарів землі шлаками й золою. ГЕС вважаються екологічно найбезпечнішими.

Список використаних джерел:

Література:

- Экология. Практикум. 10-11классы. Зверев А.Т. (2004, 176с.).
- Экология. В 2-х томах. Юджин Одум (1986; 328с., 376с.).
- Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України.-К.: Україна,1991.
- .Реймерс Н.Ф. Охрана природы и окружающей природной среды
- Словарь- справочник.М.: Просвещение,1992.
- Гиляров А.М. Популярна екологія - М.: МГУ, 1990
- Гирусов Э.В. Екологія й економіка природокористування. М. Юнион. 1998.
- Злобін Ю.А. Основи екології.К.: - Видавництво «Лібра», ТОВ,1998, 248 с.
- Микитюк О.М., Злотін О.З. Бродвій В.М. та ін. Екологія людини. Підручник.-Харків ХДПУ, “ОВС”,2000.

Інтернет-ресурси:

- http://1september.ru/http://1september.ru/, http://www.ecolife.ru/http://1september.ru/, http://www.ecolife.ru/, http://www.dossier.kiev.uahttp://1september.ru/, http://www.ecolife.ru/, http://www.dossier.kiev.ua, http://ru.wikipedia.org/http://1september.ru/, http://www.ecolife.ru/, http://www.dossier.kiev.ua, http://ru.wikipedia.org/, http://www.nenc.gov.ua/, ecovestnik, ecolog.ucoz/publ/